

OPMANDSKENDELSE

I

Voldgiftssagen:

Lærernes Centralforening (LC)

for

Efterskolernes Lærerforening

(advokat Ulrik Jørgensen)

mod

Finansministeriet, Personalestyrelsen

(kammeradvokaten v/ advokat Lise Falsner)

Afsagt den 28. september 2004

1. Mellem klageren, Lærernes Centralforening for Efterskolernes Lærerforening, og indklagede, Finansministeriet, er der opstået tvist om, hvorvidt lærere ved efterskoler, som er ansat 31. juli 1995 eller før, og som har bevaret deres hidtidige opsigelsesvarsler i henhold til § 28 i parternes nugældende organisationsaftale, har krav på fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a i medfør af § 17, stk. 1, i den nugældende fællesoverenskomst.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af formand for Efterskolernes Lærerforening, Jørn Rasmussen, og konsulent Charlotte Fornø, der begge er udpeget af LC, chefkonsulent Carsten Holm og chefkonsulent Mogens Esmarch, der begge er udpeget af Finansministeriet, samt - som opmand - undertegnede højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen er blevet forhandlet den 20. september 2004.

2. Parternes påstande

LC har nedlagt følgende påstande:

Principalt at Finansministeriet skal anerkende, at ansatte ved efterskoler, ansat 31. juli 1995 eller før, som i henhold til organisationsaftalens § 28 har bevaret ret til længere opsigelsesvarsel end det, der fremgår af parternes fællesoverenskomst, er omfattet af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse i funktionærlovens § 2 a i medfør af fællesoverenskomstens § 17, stk. 1.

Subsidiært, at Finansministeriet skal anerkende, at ansatte ved efterskoler, ansat 31. juli 1995 eller før, som i henhold til organisationsaftalens § 28 har bevaret ret til længere opsigelsesvarsel end det, der fremgår af parternes fællesoverenskomst, og som i henhold til de før 31. juli 1995 gældende ansættelsesvilkår var berettiget til fratrædelsesgodtgørelse svarende til den, der fremgår af funktionærlovens § 2 a, er omfattet af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse i funktionærlovens § 2 a i medfør af fællesoverenskomstens § 17, stk. 1.

LC har anført, at den subsidiære påstand er medtaget, fordi Finansministeriet har gjort gældende, at ikke alle ansatte ved efterskoler, som er ansat før 1. august 1995, i henhold til deres ansættelseskontrakter havde ret til fratrædelsesgodtgørelse svarende til funktionærlovens § 2 a.

Finansministeriet har påstået frifindelse.

3. Sagsfremstilling

Lærere og ledere ved efterskoler var indtil den 1. august 1995 ikke omfattet af nogen kollektiv overenskomst.

Der var af Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler og Efterskolernes Lærerforening udarbejdet et arbejdspapir indeholdende anbefalinger til ansættelsesgrundlag for ansatte ved efterskoler. Det anbefaledes heri i § 6, stk. 1, at opsigelse fra skolens side skulle ske skriftligt til fratræden pr. 31. juli med et varsel, som ved mere end 8 år og 3 måneders ansættelse androg 12 måneder. Hvis opsigelsesvarslet ikke blev afgivet til fratræden den 31. juli, anbefaledes det generelt at give et opsigelsesvarsel på 12 måneder, jf. anbefalingens § 6, stk. 2. Det hed endvidere i anbefalingens § 6, stk. 12:

”Har en opsagt lærer på fratrædelsestidspunktet været ansat uafbrudt i 12, 15 eller 18 år, ydes der en fratrædelsesgodtgørelse på henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn.”

Da ansættelsesvilkårene ikke blev centralt fastsat, foreligger der ikke en opgørelse over, i hvilket omfang anbefalingen blev fulgt.

For forstandere var udarbejdet en standardansættelsesaftale, hvori det i § 1, pkt. 8, var bestemt, at *"For forhold, der ikke er dækket af nærværende bestemmelser, er funktionærloven gældende retsgrundlag"*. Standardaftalen indeholdt særlige bestemmelser om opsigelsesvarsler, men ikke om fratrædelsesgodtgørelse.

I forbindelse med forhandlingerne mellem Finansministeriet og CFU (Centralorganisationernes Fællesudvalg) i foråret 1993 blev det aftalt, at der i perioden skulle optages forhandling om indgåelse af overenskomster for lærere mv. ved husholdningsskoler og efterskoler samt for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved de frie grundskoler mv.

Der indledtes i første omgang forhandlinger vedrørende ansatte ved de frie grundskoler m.v. Finansministeriet tog under disse forhandlinger udgangspunkt i fællesoverenskomsten af 3. marts 1994 indgået mellem Finansministeriet og LC/OC. Der var i § 18 i denne fællesoverenskomst bl.a. aftalt følgende:

"For funktionærer og månedslønnede ikke-funktionærer gælder funktionærlovens regler om varsling af opsigelse og om fratrædelsesgodtgørelse."

Der blev den 6. juni 1994 afholdt et indledende møde med deltagelse bl.a. fra Finansministeriet (A og B), Undervisningsministeriet (C) De Frie Grundskolers Fællesråd (D og E), LC (bl.a. F og G) og Frie Grundskolers Lærerforening (bl.a. H). Af et notat vedrørende dette møde udarbejdet af Forhandlingsenheden for de Frie Grundskolers Fællesråd fremgår bl.a., at der var enighed om at tilstræbe, at overenskomsten kom til at gælde for alle ansatte. Finansministeriet ønskede vedrørende opsigelse en regel svarende til fællesoverenskomstens § 18, men var imødekommende over for at drøfte overgangsregler.

I et notat af 8. november 1994 udarbejdet af Finansministeriet hedder det bl.a. om et møde afholdt den 7. november 1994 med LC om overenskomst for lærere mv. ved de frie grundskoler:

"Der opnåedes enighed om næsten alle problemer, men forhandlingerne brød på spørgsmålet om opsigelsesreglerne."

2. Finansministeriet har i forståelse med skoleforeningerne og Undervisningsministeriet foreslået en ordning, hvorefter

- *nye lærere ... får funktionærlovens regler.*
- *Allerede ansatte kan bibeholde deres nuværende regelsæt, selv om dette indeholder opsigelsesvarsler på op til 12 måneder til den 31. juli og for lærerne ved de private gymnasiers grundskoler tillige rådighedsløn i et år, ...*

En sådan løsning ville svare til folkeskolens, men kunne ikke akcepteres af LC.

Gennem forskellige kompromisforslag blev Finansministeriets alternative tilbud:

- *Nye lærere får udover funktionærlovens opsigelsesregler en godtgørelse i tilfælde af uansøgt afsked til et andet tidspunkt end 31. juli. Godtgørelsens størrelse er 2, 3 eller 4 måneders løn afhængig af, hvor længe pågældende har været ansat ved skolen.*
- *Allerede ansatte bibeholder det opsigelsesvarsel (men ikke de opsigelsesregler), de har ved overenskomstens ikrafttræden, så længe de forbliver ansat ved samme skole. Dvs de, der har rådighedsløn, mister retten til den, og de, der kunne forvente i løbet af nogle år at ville nå op på et varsel på 12 måneder, mister muligheden herfor, ...*

LC kunne ikke acceptere nogen af løsningerne, men holdt fast ved at

- *nye lærere skal have en ordning som foreslået af Finansministeriet i det alternative tilbud*
- *allerede ansatte skal bibeholde deres gældende opsigelsesregler, ...*

3. Skoleforeningernes repræsentanter havde ikke mandat til at gå videre end Finansministeriets forslag, og Undervisningsministeriets repræsentanter havde heller ikke umiddelbart mandat til mere. Det aftaltes derfor, at både skoleforeningerne og Undervisningsministeriet senest torsdag eftermiddag skal melde tilbage til Finansministeriet, om de har mulighed for at imødekomme LCs krav.

...

5. Hvis skoleforeningerne og Undervisningsministeriet fastholder, at de ikke kan bevæge sig videre end ovenstående forslag fra Finansministeriet er forhandlingerne brudt endeligt sammen.

Konsekvensen heraf er, at Finansministeren ensidigt skal fastsætte løn- og ansættelsesvilkår for denne gruppe, da § 7, stk. 1, 1. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler siger:

...

Derefter resterer problemet vedr. fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkårene for lærere ved efterskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler.

Forhandlingerne for denne gruppe kunne formentlig godt afsluttes, da skoleforeningerne ikke har problemer med, at allerede ansatte bibeholder deres hidtidige opsigelsesregler, og der heller ikke er andre principielle spørgsmål, der skiller parterne.”

I en telefax afsendt af E (fra Frie Grundskolers Fællesråd) hedder det om mødet bl.a.

”Som bekendt indeholdt FIMs udspil, at nye lærere skulle følge funktionærlovens regler, at de, hvis opsigelse til et andet tidspunkt end 31.7, skulle have en godtgørelse.

De gamle lærere skulle følge funktionærlovens regler på nær reglerne om varsler ...

LC var enige i reglerne for de nye lærere, men ønskede reglerne for de gamle lærere udformet, så at de bevarer og optjener varsler efter det gamle system også efter 1.4.95. Herudover bevarer de rådighedsløn på de områder, hvor det er aftalt.

Det var dette krav, som efter vor opfattelse bragte tingene i ubalance. Ikke økonomisk, da vi taler om få tilfælde, men snarere psykologisk.”

I det første udkast til organisationsaftale for lærere mv. ved frie grundskoler udarbejdet af Finansministeriet og sendt til LC formentlig den 8. november 2004 er overgangsreglen vedrørende opsigelse af allerede ansatte foreslået affattet således:

”Stk. 2. ansatte, der ved overenskomstens ikrafttræden har længere varsler end funktionærlovens, skal ved overenskomstens ikrafttræden vælge enten at bevare dette varsel, så længe den pågældende er ansat ved skolen, eller overgå til overenskomstens regler om opsigelse.”

Der var i udkastet knyttet følgende bemærkninger til bestemmelsen:

”Ad § 13, stk. 2. Det indføres i hver enkelt lærers ansættelsesbrev, om den pågældende har valgt at bevare sit på dette tidspunkt gældende opsigelsesvarsel for

resten af sin ansættelsestid ved skolen, eller den pågældende har valgt at overgå til overenskomstens opsigelsesvarsler med deraf følgende mulighed for at få godtgørelse i henhold til § 14.”

Udkastets § 14 var en bestemmelse om krav på godtgørelse ved uansøgt afsked på skæve tidspunkter.

I en telefax, som E afsendte den 10. november 1994, hedder det bl.a. om nogle drøftelser, som Frie Grundskolers Fællesudvalg havde haft med Finansministeriet om udkastet til organisationsaftale:

”D har nu haft en drøftelse med A om situationen, herunder søgt at få en præcisering af problemstillingerne, så at misforståelser kan undgås.

D har under sin samtale med A fremført vore synspunkter om eventuelle ændringer i kompromismulighederne. A har gjort gældende, at alle ”gamle” lærere i folkeskolen har fået overført alle gamle ordninger, og efter hans opfattelse er der udelukket det yderligere ændringer i kompromiset. D har bedt om en positivliste over, hvad der er tilbage af de gamle overenskomster, og som derfor skal være gældende for de ”gamle lærere”. Dette for at der ikke efterfølgende skal opstå tvivl om, hvad der er aftalt. En sådan liste kan ikke laves fuldstændigt på grund af de mange overenskomster og kontrakter. En positivliste må efter vores opfattelse alene indeholde:

Opsigelsesvarsler ...

Rådighedsløn

...

A skal i morgen tale med I.

A har meddelt D, at A suverænt fører forhandlingerne, at han og han alene har kontakt til omverdenen. Det betyder at vi ikke skal tale med modparten om sagen i denne fase.

Det forventes, at OK afsluttes på et møde i næste uge.”

Formanden for Frie Grundskolers lærerforening, H har i et fortroligt notat dateret 27. november 1994 bl.a. anført følgende om et møde vedrørende overenskomstforhandlingerne, som blev afholdt i Undervisningsministeriet den 24. november 1994:

Undertegnede har efter opfordring fra undervisningsministeriet deltaget i et møde i UM torsdag den 24.d.m. Deltagere var desuden I, J, C. I havde fået "mandat" fra A, FM. Jeg havde underrettet LC om mødet, der var indkaldt uden dagsorden eller underretning om en sådan. Der er derfor ikke tale om en egentlig forhandling, men om "undergrundsarbejde" med henblik på en evt afsluttende forhandling. ... I lagde ud med en endnu mere snæver model, end hvad der fremkaldte et hurtigt sammenbrud den famøse fredag! ... Jeg meddelte straks, at det absolut IKKE kunne danne grundlag for noget som helst, hvorefter hun hurtigt (!) gik med på at drøfte en ny ide, som jeg fremkom med. Hendes argumenter om ... medførte følgende forslag fra mig:

Alle nuværende lærere bevarer optjente varsler samt retten til optjening af yderligere varsel. Imidlertid bliver alle ansat på den ny overenskomst, således at der bliver tale om at overføre retten til disse varsler som et særligt vilkår i den nye overenskomst. DLF bevarer desuden retten til løn i et rådighedsår. Disse "gamle" lærere får altså ikke del i funktionærlovens godtgørelse og heller ikke del i de nye særlige godtgørelser, men de skal jo så også altid opsiges til en 31. juli. Vi mister SIFU og andre særlige opsigelsesvilkår, men slipper også af med de forkortede varsler med 2 mdr.s godtgørelse.

De nye lærere skal imidlertid også opsiges til en 31. juli, således at overholdes denne dato ikke, så skal der falde 2, 3 eller 4 måneders løn efter henholdsvis 2, 4 eller 6 års ansættelse. ... Ovenstående er en klar forbedring af det grundlag, der hidtil kunne laves aftale på. Prisen er, at skolerne får en periode fra 1. januar til 15. marts hvert år, hvor de uden særlig godtgørelse kan opsiges lærerne. ... Alle ikke omtalte vilkår skal være identiske med de hidtidige beskrivelser i aftaleskitsen. Ovenstående er blot nogle (væsentlige) ændringer af opsigelsesvilkårene. ... Bortset fra muligheden for, at de helt nye lærere ikke skal kunne siges op med lovligt varsel til maj eller juni uden godtgørelse, har I accepteret denne model. Jeg forventer, at hun til mandag også accepterer den sidste detalje. Jeg har orienteret LC F der også vil gå ind på tanken. I har orienteret skoleorganisationerne og FM, og der forventes ikke problemer her, selv om begejstringen ikke er udelt. ..."

Det forligsforslag, som kom ud af mødet den 24. november 1994, blev forelagt Finansministeriet i form af et notat konciperet den 24. november 1994 af C. Fuldmægtig i Finansministeriet, B har med håndskrift suppleret teksten på to punkter. Teksten lyder herefter således, idet den af B tilføjede tekst er angivet i skarp parentes:

"Notat vedr. fratræden og særlig godtgørelse

1) Ved opsigelse af en ansat [tiltrådt] efter 1/4 1995 gælder FUL's regler om varsling af opsigelse og om fratrædelsesgodtgørelse. (FUL's § 2a (1, 2, 3 mdr's løn efter 12, 15 og 18 år)).

2) særlig godtgørelse:

Optjenes efter fgl. mønster:

- 2 mdr. efter 2 års ansættelse

- 3 " " 4 " "

- 4 " " 6 " "

Den særlige godtgørelse ydes altid når fratrædelsen ikke sker til en 31/7, bortset fra opsigelser med FUL's varsler, der afgives i perioden 1/1 til 15/3 (begge incl.)

3) (Overgangsregel)

ansatte før 1/4 1995 kan vælge at fastholde hidtidige krav på opsigelsesvarsler (samt rådighedsløn)

(Såfremt dette vælges har den ansatte ikke krav på fratrædelsesgodtgørelse efter FUL's § 2 a [eller ovennævnte godtgørelse]

Dette valg skal være truffet inden 1. august 1995.

Øvrige gunstigere opsigelsesvilkår erhvervet inden 1/4-95 bortfalder.

(dvs. SIFU – 2 måneders erstatning fx Realskoleforeningen § 5, stk. 4)''

Det fremgår af en notits dateret 25. november 1994 stilet til I fra C, at H samme dag havde sendt en telefax, hvori bl.a. var anført: "Ingen problemer i denne ende af systemet".

I det næste udkast til organisationsaftale for ansatte ved frie grundskoler var bestemmelsen om opsigelse affattet således:

”§ 13. Opsigelse

Ved opsigelse af en ansat efter denne overenskomst gælder funktionærlovens regler om varsling af opsigelse og om fratrædelsesgodtgørelse.

Stk. 2. Ansatte, der d. 31.3.95 har længere varsler end funktionærlovens, kan vælge enten at bevare de hidtidige krav på opsigelsesvarsler og eventuelt krav på rådighedsløn, så længe pågældende er ansat ved skolen, eller at overgå til overenskomstens regler om opsigelse.

Stk. 3. Valg i henhold til stk. 2 skal være truffet inden 1. august 1995.”

Finansministeriet indkaldte den 20. december 1994 til forhandlinger vedrørende organisationsaftale for lærere mv. ansat ved efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Indkaldelsen var vedlagt et udkast til organisationsaftale dateret 20. december 1994, hvori § 13, stk. 1 og 2, i det væsentlige var identisk med § 13, stk. 2 og 3, i ovennævnte udkast til organisationsaftale for ansatte ved frie grundskoler. Det fremgår endvidere af et håndskrevet mødereferat fra et møde afholdt den 3. januar 1995 med deltagelse af H, Repræsentanter for LC, Efterskolernes Lærerforening, Finansministeriet og Undervisningsministeriet, at hensigten var at overføre forliget ”på frie grundskoler”.

Forliget på de frie grundskolers område blev præsenteret i en leder i januar 1995 i ”Tidens Skole”, udgivet af Frie Grundskolers Lærerforening og Danmarks Realskoleforening. Lederen var affattet af H, og det hedder heri bl.a.:

”Der er uden overdrivelse tale om en skolehistorisk begivenhed, idet der nu for første gang formentlig bliver tale om at skabe et ensartet ansættelsesgrundlag for lærere m.v. på de private grundskoler. Et fuldstændigt tilsvarende regelsæt vil desuden blive gennemført på efterskoler og husholdningsskoler.”

I en artikel i samme udgave af Tidens Skole – ligeledes affattet af H – hedder det om den nye overenskomst bl.a.:

”Alle får således nyt ansættelsesgrundlag, men kort sagt skal allerede ansatte vælge mellem lange opsigelsesvarsler overfor kortere varsler kombineret med automatiske fratrædelsesgodtgørelser og særlige godtgørelser. ..

Allerede ansatte på for eksempel realskolerne vil således kunne bevare – eller opnå – et opsigelsesvarsel på 12 måneder til et skoleårs udgang, men vil kunne vælge, at der i stedet anvendes opsigelsesvarsler fra funktionærloven. Dette kan maksimalt blive til 6 måneder til en måneds udgang. Til gengæld ydes der for eksempel efter mindst 18 måneders ansættelse 3 måneders løn med særlig beskatning og uden modregning i eventuelle dagpenge under ledighed.”

I en skrivelse af 8. februar 1995 fra Finansministeriet til LC hedder det om overenskomstresultatet vedrørende de to organisationsaftaler bl.a. :

"Parterne er enige om, at det er en forudsætning for underskrivelse af organisationsaftalen, at der på hver skoleforenings område foreligger

- ...
- *ordlyden af den bestemmelse om bevarelse af hidtidige opsigelsesvarsler og eventuel ret til rådighedsløn, der skal indføjes i ansættelsesbrevene for de ansatte, der hidtil har været omfattet af en overenskomst mellem vedkommende skoleorganisation og lærerorganisation, ..."*

I det standardansættelsesbrev, som herefter blev udarbejdet for månedslønnede lærere ved efterskoler m.v. ansat 31. juli 1995 eller før, hedder det bl.a.:

"4.

i henhold til aftale mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation om ansættelsesvilkår for forstandere, viceskoleforstandere og lærere ansat ved efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler

.....

11. Opsigelse

For ansættelsesforholdet gælder følgende opsigelsesregler:"

Der er herefter i § 11 mulighed for at sætte kryds ved tre forskellige alternativer. De to første alternativer angår alene overførsel af opsigelsesvarsler fra den ansattes tidligere kontrakt, idet det første alternativ gengiver de varsler, som var indeholdt i de anbefalinger, som fandtes i det foran omtalte arbejdspapir udarbejdet af Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler samt Efterskolernes Lærerforening. I det andet alternativ er givet mulighed for at overføre andre aftalte opsigelsesvarsler fra den ansattes tidligere kontrakt. Det tredje alternativ gengiver indledningsvis opsigelsesvarsler, som stiger fra 1 til 6 måneder svarende til opsigelsesvarslerne efter funktionærloven, idet det herefter bl.a. hedder:

"Opsigelsen sker skriftligt efter de i aftalen fastsatte regler:

Indtil 2 års ansættelse skal opsigelse afgives til fratræden ved en måneds udgang.

Efter 2 års ansættelse skal opsigelse afgives til fratræden den 31. juli. Sker dette ikke ydes en godtgørelse.

Godtgørelse ydes dog ikke, hvis opsigelsen er begrundet i de i aftalen nævnte forhold"

Den endelige formulering af bestemmelsen om opsigelse i organisationsaftalen fra 1995 på efterskoleområdet er sålydende:

”§ 24 opsigelse

Funktionærlovens regler om varsling af opsigelse og om fratrædelsesgodtgørelse gælder.

Stk. 2. Ansatte, der d. 31.7.95 har længere varsler end funktionærlovens, bevarer de hidtidige krav på opsigelsesvarsler, så længe pågældende er ansat ved skolen, men kan vælge at overgå til denne aftales regler om opsigelse.”

I Finansministeriets udsendelsescirkulære er knyttet følgende bemærkninger til bestemmelsens andet stykke:

”For ansatte, der har bevaret de hidtidige opsigelsesvarsler, bør de hidtidige bestemmelsers ordlyd indføres i den enkelte ansattes ansættelsesbrev inden udgangen af 1995. For ansatte, der hidtil har været omfattet af en overenskomst mellem vedkommende skoleorganisation og lærerorganisation, anvendes den ordlyd, som disse parter bliver enige om.”

Overenskomstbestemmelserne på områderne for hhv. de frie grundskoler og for efterskolerne m.v. er i dag samlet i én fællesoverenskomst samt i én fælles organisationsaftale.

§ 17, stk. 1, i den i dag gældende fællesoverenskomst er affattet således:

”For Funktionærer og månedslønnede ikke-funktionærer gælder funktionærlovens regler om varsling af opsigelse og om fratrædelsesgodtgørelse.”

I den i dag gældende fælles organisationsaftale hedder det bl.a.:

”Nærværende organisationsaftale supplerer og/eller fraviger bestemmelserne i fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og LC/OC.

...

§ 28. Opsigelse

Ansatte, der den 31. juli 1995 havde længere opsigelsesvarsel end funktionærlovens, bevarer de hidtidige krav på opsigelsesvarsler og eventuelt krav på rå-

dighedsløn, så længe den pågældende er ansat ved skolen. Den enkelte kan dog vælge at overgå til denne organisationsaftales regler om opsigelse.”

Der har tidligere verseret to tvister mellem Finansministeriet og LC om opsigelsesreglernes fortolkning på området for de frie grundskoler.

Den ene tvist angik spørgsmålet, om ansatte, der har valgt at bevare ”de hidtidige krav på opsigelsesvarsler” dermed også - som hævdet af Finansministeriet - er undergivet det kortere varsel ved afsked i forbindelse med svagelighedspensionering, som var gældende efter en tidligere overenskomstbestemmelse. Denne tvist fandt sin løsning ved en faglig voldgiftskendelse afsagt den 9. april 1999, hvori opmanden (højesteretsdommer Kiil) tog Finansministeriets frifindelsepåstand til følge med følgende begrundelse:

”Efter bevisførelsen lægges det til grund, at parterne under de langvarige forhandlinger, som resulterede i aftalen af 19. juni 1995 med den deri indeholdte overgangsregel i § 23, stk. 2, ikke har drøftet, om det kortere varsel i overenskomstens § 11 A, stk. 10, fortsat skulle være gældende for ansatte, som valgte at bevare ”de hidtidige krav på opsigelsesvarsler”. Imidlertid var disse varsler – jf. overenskomstens fællesbestemmelser – generelt gunstigere end funktionærlovens varsler, som efter indklagedes ønske fremtidig skulle være gældende. Der er derfor ingen formodning for, at indklagede med overgangsreglen har tilsigtet at stille allerede ansatte, der valgte at bevare ”de hidtidige krav på opsigelsesvarsler”, bedre end hidtil i tilfælde af opsigelse med henblik på svagelighedspensionering, heller ikke som en slags ”modydelse” for klagernes accept af de fremtidige – ringere – opsigelsesbestemmelser. Formodningen må tværtimod være for, at de, der har valgt at bevare de hidtidige varsler, i det hele skal følge disse, også selv om det i enkelte situationer måtte føre til et ugunstigere resultat end det, som ville følge af andre regler.

En sådan forståelse synes vel forenelig med ordlyden af aftalens § 23, stk. 2. Da det ikke kan føre til et andet resultat, at ansættelsesbrevene for ansatte, der har bevaret hidtidige krav på opsigelsesvarsler, muligt ikke indeholder nogen angivelse af, at også det kortere varsel i overenskomstens § 11 A, stk. 10, er bevaret, afsiges der følgende..”

Den anden tvist angik spørgsmålet, om lærere m.v. ved frie grundskoler ansat 31. juli 1995 eller før, og som har bevaret deres hidtidige opsigelsesvarsler, har krav på fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a – altså en tvist, som er meget paral-

lel med tvisten i den foreliggende sag. Tvisten er beskrevet således i et referat af et mæglingssmøde afholdt den 11. marts 1998:

”Lærernes Centralorganisation gjorde gældende, at en ordlydsfortolkning af § 23, stk. 1, giver alle ansatte krav på godtgørelse efter funktionærlovens § 2 a, uanset om der er tale om ansatte, der har valgt at bevare de hidtidige opsigelsesvarsler efter § 23, stk. 2.

Finansministeriet gjorde gældende, at en godtgørelse efter funktionærlovens § 2 a kun ydes til ansatte, der er omfattet af Funktionærlovens regler om varsling, og ikke til ansatte, der har valgt at bibeholde de hidtidige opsigelsesvilkår ...

Som grundlag for denne fortolkning henviste Finansministeriet til notat af 24. november 1994 [citeret ovenfor], der dannede grundlag for udformningen af overenskomstens formulering. Dette notat blev drøftet bilateralt mellem Undervisningsministeriet og H, formand for FGL den 25. november 1994.

Finansministeriet henviste yderligere til, at Finansministeriets udgangspunkt for forhandlingerne om overenskomst på området var at normalisere opsigelsesvilkårene således at alle blev omfattet af de opsigelsesvilkår, der følger af Funktionærloven. Det var en indrømmelse fra Finansministeriets side, at ansatte, der havde bedre vilkår, kunne opretholde disse. Der har således ikke været aftalt, at ansatte der har opretholdt hidtidige vilkår med opsigelsesvarsler på indtil 12 måneder til et skoleårs udgang, skulle have endnu gunstigere opsigelsesvilkår i forbindelse med overenskomsten.”

Efter at LC telefonisk havde meldt tilbage, at man ikke agtede at videreføre sagen, anførte Finansministeriet i et brev af 16. marts 1998 til Undervisningsministeriet bl.a. følgende:

”Konsekvensen bliver derfor, at det må være Finansministeriets forståelse, der må lægges til grund for fortolkning af § 23, stk. 1. Det betyder, at lærere, der har bibeholdt de hidtidige opsigelsesvilkår efter § 23, stk. 2, ikke har krav på godtgørelse efter Funktionærlovens § 2 a, jf. overenskomstens § 23, stk. 1.”

Der er under sagen fremlagt eksempler på, at der i konkrete sager er blevet ydet § 2 a godtgørelse til lærere ved efterskoler, som har bevaret deres hidtidige opsigelsesvarsler. Der er endvidere fremlagt eksempler fra årene 2000 og fremefter på, at Undervisningsministeriet har grebet ind over for skoler, der har ydet sådanne godtgørelser.

Undervisningsministeriet anførte i et brev af 15. januar 2003 til alle efterskoler følgende om problemstillingen:

”Undervisningsministeriet modtog i august 2002 kopi af en udtalelse fra Efterskolernes Lærerforening, af hvilken det fremgik, at det var lærerforeningens opfattelse, at Fællesoverenskomstens § 25 også er gældende for forstandere og lærere, der har bevaret de hidtidige krav på (lange) opsigelsesvarsler, med den konsekvens, at de har krav på fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a.

Det fremgik af udtalelsen, der var udarbejdet efter anmodning fra en efterskoles bestyrelse, at FFUE var enig i lærerforeningens opfattelse.

Undervisningsministeriet forelagde efterfølgende udtalelsen fra Efterskolernes Lærerforening for Finansministeriet, Personalestyrelsen, der den 2. december 2002 meddelte ministeriet, at forstandere og lærere, der har bevaret de hidtidige opsigelsesvarsler, ikke også har krav på fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a.

Det vil derfor være i strid med reglerne i Fællesoverenskomsten, hvis en skole i forbindelse med afskedigelse af en forstander eller lærer, der har bevaret de hidtidige opsigelsesvarsler, indgår aftale om, at der skal udbetales fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a.

Hvis der i 1995 i forbindelse med udfærdigelsen af et nyt ansættelsesbrev til en forstander eller lærer, i dette ansættelsesbrev blev indsat en bestemmelse om, at forstanderen/læreren ud over retten til de hidtidige opsigelsesvarsler også bevarede retten til fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a, vil der dog kunne udbetales en sådan godtgørelse i forbindelse med afskedigelse af den pågældende forstander/lærer.”

Da LC ikke var enig i den fortolkning af reglerne i Fællesoverenskomsten, som der gives udtryk for i brevet, blev der den 12. september 2003 afholdt et mæglingsmøde, hvorunder enighed ikke kunne opnås, og der blev herefter den 27. februar 2004 udarbejdet klageskrift i sagen.

3. Forklaringer

██████████ i Efterskolernes Lærerforening, K har forklaret bl.a., at han har været tilknyttet foreningen i 20 år som henholdsvis konsulent og ██████████. Før 1995 ansatte langt de fleste skoler lærere på de ansættelsesvilkår, som var anbefalet i det arbejdsblad, som efterskoleforeningen og Efterskolernes lærerforening havde udarbejdet i fællesskab. De fravigelser, som forekom, gik på en forkortelse af opsigelsesvarslerne. Han har derimod aldrig set fravigelser fra anbefalingen om at yde fratrædelsesgodtgørelse i overensstemmelse med anbefalingens § 6, stk. 12, som svarer til funktionærlovens § 2 a.

Det standardansættelsesbrev, som i foråret 1995 blev udarbejdet til brug for månedslønnede lærere ansat 31. juli 1995 eller før, er blevet til efter en forhandling mellem ham og L fra foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler. L havde deltaget i overenskomstforhandlingerne på [LCs] side. Han selv havde også deltaget, men først i de afsluttende forhandlinger. Indholdet af standardansættelsesbrevets § 11 er grundigt overvejet. Der blev ikke anført noget om krav på § 2 a godtgørelse, hvilket var fuldt bevidst. De var således enige om, at det følger af aftalen, at alle ansatte har krav herpå. Da der i ansættelsesbrevets pkt. 4 henvises til aftalen, følger kravet heraf, og der var derfor ingen grund til at tage stilling til § 2 a-godtgørelsen i § 11. Der skal i denne bestemmelse alene gøres op med valgmulighederne og konsekvenserne heraf. Hvad angår kravet på godtgørelse ved afsked på skæve tidspunkter, er der tale om et krav, som ifølge aftalen er betinget af, at den ansatte har valgt at opgive de tidligere varsler og overgå til aftalens opsigelsesregler, og kravet på denne godtgørelse blev derfor indskrevet i alternativ 3 i ansættelsesbrevet. Havde kravet på § 2 a godtgørelse på samme måde været betinget af, at den ansatte opgav at få overført de tidligere opsigelsesvarsler, skulle dette ligeledes have været skrevet ind. Dette skete imidlertid ikke, da såvel han som L forstod overenskomstresultatet på den måde, at § 2 a-godtgørelsen var en på forhånd bestående rettighed, som også fulgte af overenskomsten, og som man derfor beholdt.

Han har siden 1995 været indblandet i en række afskedigelsessager, hvor der ikke fra skolernes – eller deres forenings – side er blevet stillet spørgsmålstegn ved, at den afskedigede havde krav på § 2 a godtgørelse, uanset at der var sket overførsel af lange opsigelsesvarsler fra den tidligere kontrakt. Indsigelse herimod er heller ikke fremkommet i de tilfælde, hvor sagerne har været indbragt for et forligsnævn. Han er således først blevet klar over, at Finansministeriet har en anden forståelse af overenskomstresultatet, da foreningen modtog Undervisningsministeriets brev af 15. januar 2003.

Kontorchef i Undervisningsministeriet, M har forklaret bl.a., at han i 1994-95 var kontorchef i det kontor i ministeriet, som havde med efterskoleområdet at gøre. Han var til stede under en stor del af overenskomstforhandlingerne. Finansministeriet tilstræbte under forhandlingerne at få nedbragt lærernes lange opsigelsesvarsler, da de betød, at skolerne havde svært ved at omstille sig. Resultatet blev, at funktionærlovens opsigelsesregler kom ind som en hovedregel, men allerede ansatte kunne bevare længere varsler som personlige vilkår. Han kan ikke huske, om de bevarede andre vilkår, men man drøftede to grupper: dem med de lange varsler og dem på funktionærlovens vilkår.

Fuldmægtig i Finansministeriet, B, har forklaret bl.a., at hun deltog i hele forhandlingsforløbet såvel vedrørende de frie grundskoler som vedrørende efterskolerne. Det er hende, som har udarbejdet de forskellige udkast til organisationsaftaler. Det var for Finansministeriet væsentligt at slippe af med de lange varsler, og målet var at få aftalt funktionærlovens opsigelsesbestemmelser for alle nyansatte. Slaget blev slået under forhandlingerne vedrørende de frie grundskoler. LCs udgangspunkt var, at de allerede ansatte lærere mv. skulle kunne vælge at bevare deres hidtidige vilkår. Dette ville i givet fald betyde en videreførelse af meget forskelligartede vilkår, hvilket ville være vanskeligt administrerbart. Det var derfor et ønske fra Finansministeriets side, at der så vidt muligt blev gennemført et ensartet ansættelsesgrundlag for alle. Kompromiset blev, at allerede ansatte kunne beholde deres hidtidige varsler, men at alle andre særvilkår skulle lægges væk. Det var således varsler, som kunne overføres, ikke regler. Man drøftede derudover, hvad der skulle være betingelserne for at få den særlige godtgørelse. Hun kan imidlertid ikke huske indholdet af drøftelserne i detaljer, heller ikke på efterskoleområdet. Hvis der blev aftalt afvigende vilkår på dette område, så skulle det være fremgået, idet meningen var at overføre forliget for de frie grundskoler.

Det blev efterfølgende overladt til organisationerne at udforme det standardansættelsesbrev, som skulle anvendes over for de allerede ansatte lærere m.v. Indholdet heraf skulle være i overensstemmelse med forhandlingsresultatet. Hun har efter anmodning fra L øjet det færdige standardansættelsesbrev igennem, men hun har ikke godkendt det.

Fuldmægtig i Undervisningsministeriet, C har forklaret bl.a., at Folkeskolens overenskomster i 1993 overgik til Kommunernes Landsforening. Man kunne derfor på de frie grundskolers og efterskolernes område ikke blot skrive Folkeskolens overenskomster af. De hidtidige ansættelsesvilkår på områderne varierede utroligt meget, og det ville derfor være uoverskueligt blot at videreføre de hidtidige gunstigere vilkår. Målet

var derfor at satse på funktionærlovens opsigelsesregler. På grundskoleområdet skulle det hele forhandles på plads en sen eftermiddag i Finansministeriet. Man kunne imidlertid ikke blive enige og måtte gå hver til sit. Undervisnings- og Finansministeriet sonderede efterfølgende, om der var udsigt til, at der kunne opnås et forlig, og opfordrede forhandlingsmodparten til at komme med et forhandlingsoplæg. Der blev i den forbindelse den 24. november 1994 afholdt et uofficielt møde på I's kontor med H. I kom med et udspil, som ikke var til at forstå, og hun selv samt H blev herefter opfordret til sammen at udarbejde et udspil. Hun forhandlede med H herom inde på sit kontor og udarbejdede samme dag et notat om det, som de var blevet enige om, som hun sendte til Finansministeriet. Notatet blev samtidig faxet til H, som erklærede sig enig heri. Kompromiset gik ud på, at der kom en godtgørelsesregel ind i aftalen til supplerende af funktionærlovens opsigelsesregler for det tilfælde, at der skete afskedigelse på skæve tidspunkter, og at diskussionen om en overgangsregel blev lukket med, at allerede ansatte kunne få overført de hidtidige varsler, mens alle andre særvilkår skulle slettes. Hun kan ikke huske, om der på friskoleområdet var ansatte, som allerede havde krav på § 2 a godtgørelse, eller om dette blev drøftet. Hun har ikke været indblandet i forhandlingerne på efterskoleområdet.

4. Parternes argumentation

LC har gjort gældende, at aftalens § 24, stk. 1, udtrykkeligt fastslår, at der haves ret til fratrædelsesgodtgørelse i henhold til funktionærlovens § 2 a. Det må derfor kræve en klar undtagelsesregel at nå til, at dette ikke gælder alligevel. Det fremgår af § 24, stk. 2, at allerede ansatte bevarer hidtidige krav på opsigelsesvarsler, men det kan ikke heraf udledes, at man dermed mister retten efter stk. 1. Det kan endvidere af stk. 2 udledes, at en allerede ansat kan vælge at overgå til aftalens regler om opsigelse, men den eneste særregel om opsigelse, som findes i aftalen, er vilkåret om en særlig godtgørelse ved afskedigelse på skæve tidspunkter. Det ville være en usædvanlig overgangsordning at afskære en allerede ansat fra aftalens krav på § 2 a godtgørelse, hvis den ansatte i forvejen har krav herpå. Hvis dette havde været meningen, skulle det have været præciseret, men dette er ikke sket. Det fremgår af de afgivne forklaringer, at det særlige ved overgangsreglen var, at de hidtidigt ansatte skulle have lov til at bevare deres individuelle opsigelsesvarsler, hvorimod alle andre individuelle vilkår skulle bortfalde for at gøre ansættelsesgrundlaget så administrerbart som muligt. En bevarelse af et krav på § 2 a godtgørelse er ikke i strid hermed, da der er tale om bevarelse af et vilkår, som svarer til, hvad der fremover vil gælde for alle nyansatte. Der kan ikke lægges afgørende vægt på, at det i notatet af 24. november 1994 er anført, at et valg af de hidtidige krav på opsigelsesvarsler indebærer, at den ansatte ikke har krav på fratrædelsesgodtgørelse. Notatet vedrører således alene ansatte ved de

frie grundskoler, hvor det ikke var sædvanligt, at allerede ansatte havde krav på § 2 a godtgørelse. Notatet er udtryk for, at man, når man bevarede de lange opsigelsesvarsler, ikke også kunne få del i de fordele, som fulgte af aftalens opsigelsesregler, d.v.s. kravet på § 2 a godtgørelse og den særlige godtgørelse ved afskedigelse på skæve tidspunkter. At notatet skal forstås på denne måde, støttes af Finansministeriets tilkendegivelser på mæglingsmødet den 11. marts 1998 vedrørende tvisten om ansættelsesvilkårene for ansatte ved de frie grundskoler, jf. herved, at Finansministeriet på dette møde fremhævede, at det ikke var aftalt, at ansatte, som bevarede de lange varsler, skulle have endnu gunstigere opsigelsesvilkår i forbindelse med overenskomsten. De særvilkår, som ifølge notatet faldt væk, var endvidere individuelle særvilkår, og det kan ikke heraf udledes, at der også skulle ske bortfald af vilkår, som i øvrigt svarede til aftalens.

Det fremgår af Finansministeriets brev af 8/2 1995 til LC, at det var en forudsætning for underskrivelsen af organisationsaftalen, at der skulle være udarbejdet en ordlyd til den bestemmelse om bevarelse af hidtidige opsigelsesvarsler, som skulle indføres i de hidtil ansattes ansættelsesbreve. Efterskoleforeningen og Efterskolernes Lærerforening har til opfyldelse af denne forudsætning i fællesskab udarbejdet et standardansættelsesbrev, som Finansministeriet har haft til gennemsyn uden at fremkomme med bemærkninger. Det fremgår af K's forklaring, at man ved udarbejdelsen af standardansættelsesbrevet var af den opfattelse, at krav på § 2 a godtgørelse ikke var betinget af, at de hidtidigt ansatte valgte funktionærlovens opsigelsesregler, hvilken opfattelse da også ses afspejlet i standardansættelsesbrevets tekst. Det må tillægges fortolkningsmæssig betydning, at personer fra hver sin side af bordet, som var tæt på handlingerne, således har haft en fælles forståelse af overenskomstresultatet, som er i overensstemmelse med den forståelse, som LC gør gældende. Det fremgår endvidere af vidnets forklaring, at man i en lang periode har forholdt sig i overensstemmelse med denne forståelse i forbindelse med afskedigelsessager. Undervisningsministeriet har i hvert fald siden 2000 været bekendt med sager af denne karakter, men alligevel blev Efterskolernes Lærerforening først i januar 2003 gjort bekendt med, at Finansministeriet havde en anden opfattelse af overenskomstresultatet, hvorfor der fra arbejdsgiversiden er udvist en rettighedsfortabende passivitet.

Finansministeriet har gjort gældende, at det følger direkte af ordlyden af § 24, stk. 2 (i dag organisationsaftalens § 28), at lærere, der har valgt at bevare de hidtidige krav på opsigelsesvarsler, ikke er omfattet af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse i funktionærlovens § 2 a, jf. herved, at det udtrykkeligt er anført, at de pågældende bevarer de hidtidige krav på opsigelsesvarsler, så længe de ikke har valgt at overgå til organisationsaftalens regler om opsigelse. Har en lærer fået overført hidtidig opsigel-

sesvarsler, betyder dette således, at han ikke er undergivet funktionærlovens regler om opsigelse. At overenskomstresultatet skal fortolkes på denne måde understøttes klart af forhandlingsforløbet, herunder af det forhold, at det forlig, som blev opnået for ansatte ved de frie grundskoler, blev overført uændret til efterskoleområdet. At reglerne er ens på de to områder fremgår da også af, at reglerne i dag er skrevet sammen i en fælles organisationsaftale.

Forhandlingsforløbet vedrørende ansatte ved de frie grundskoler viser utvetydigt, at den aftalte overgangsregel indebar, at hidtil ansatte kunne beholde de hidtidige opsigelsesvarsler, men at alle andre opsigelsesvilkår – bortset fra et eventuelt krav på rådhedsløn – faldt bort. Dette gjaldt også et krav på § 2 a godtgørelse. Dette fremgår udtrykkeligt af notatet af 24. november 1994, og tydeligere kan det ikke siges. Det fremgår endvidere udtrykkeligt af H's interne redegørelse af 27. november 1994, hvori denne bl.a. anfører, at "Disse "gamle" lærere får altså ikke del i funktionærlovens godtgørelse". Det var dette forlig, som blev overført uændret til efterskoleområdet.

Hvad angår det standardansættelsesbrev, som blev udarbejdet af efterskoleforeningen og Efterskolernes Lærerforening i fællesskab, står der intet heri om, at hidtil ansatte, som bevarer de hidtidige opsigelsesvarsler, har krav på § 2 a godtgørelse, og Finansministeriet har derfor ikke haft anledning til at gribe ind over for ansættelsesbrevets ordlyd. At det skal forstås anderledes, er et postulat fra Ks side, og at L skulle være enig i K's udlægning burde have været godtgjort ved at føre L som vidne.

Det er rigtigt, at Finansministeriet under tvisten vedrørende § 2 a godtgørelse til ansatte ved de frie grundskoler har argumenteret med, at det aldrig har været aftalt, at allerede ansatte, som har opretholdt deres hidtidige lange varsler, derudover skulle have endnu gunstigere vilkår i forbindelse med overenskomsten, men det kan ikke heraf udledes, at Finansministeriet skulle være enig i, at hidtidige krav på § 2 a godtgørelse skulle kunne opretholdes sammen med lange opsigelsesvarsler. Efter at LG havde frafaldet at gå videre med den tidligere sag, har Finansministeriet i en skrivelse af 16. marts 1998 over for Undervisningsministeriet præciseret, at konsekvensen heraf er, at det må være Finansministeriets forståelse, der må lægges til grund ved fortolkningen af bestemmelsen, og at det betyder, at lærere, der har bibeholdt de hidtidige opsigelsesvarsler, ikke har krav på godtgørelse efter funktionærlovens § 2 a. Det er denne fortolkning, som Finansministeriet og Undervisningsministeriet herefter hele tiden har fulgt. Var LC uenig heri, kunne man have anlagt en voldgiftssag allerede i 1998, og når man først anlægger en sådan sag 9 år efter, at overenskomstforhandlingerne har fundet sted, må det betyde en betydelig bevislættelse for Finansministeriet.

Hvad angår de eksempler på konkrete afskedigelsessager, som er fremlagt af LC, er det begrænset, hvad der kan udledes heraf, da der er tale om nogle konkrete forhandlingsresultater, hvis nærmere forudsætninger ikke er belyst. Det er ikke undersøgt, om Undervisningsministeriet har grebet ind over for sådanne forhandlingsresultater før 2000, men der er for årene 2000 ff fremlagt adskillige eksempler på, at Undervisningsministeriet har ladet en uhjemlet tildeling af § 2 a godtgørelse få tilskudsmæssige konsekvenser.

5. Voldgiftsrettens begrundelse og konklusion

Da der ikke er opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer, træffes afgørelsen af opmanden, der udtaler:

Det lægges efter bevisførelsen til grund, at Finansministeriet i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 1994-1995 med LC bl.a. tilstræbte at opnå et ensartet ansættelsesgrundlag for alle ansatte lærere m.v. baseret på funktionærlovens regler. Resultatet blev et kompromis, som først blev forhandlet på plads for så vidt angår området for de frie grundskoler, og som herefter blev overført til området for efterskolerne m.v. Det må endvidere lægges til grund, at forliget bl.a. var baseret på en overgangsregel, hvorefter allerede ansatte lærere m.v. kunne bevare de hidtidige opsigelsesvarsler, men at konsekvensen heraf var, at de ikke samtidig kunne få fordel af de regler om opsigelse, som fulgte af overenskomstresultatet.

Der blev under forhandlingerne vedrørende ansatte ved de frie grundskoler indgået aftale om, at en fastholdelse af de hidtidige krav på opsigelsesvarsler indebar, at den ansatte ikke havde krav på fratrædelsesgodtgørelse efter funktionærlovens § 2 a eller den aftalte særlige godtgørelse ved fratræden på skæve tidspunkter, jf. indholdet af det notat af 24. november 1994, som er citeret ovenfor under pkt. 3. Af samme notat fremgår, at "Øvrige gunstigere opsigelsesvilkår erhvervet inden [overenskomstens ikrafttrædelsestidspunkt] bortfalder". Hvad dette var for vilkår er i notatet beskrevet således: "dvs. SIFU – 2 måneders erstatning fx Realskoleforeningen § 5, stk. 4".

Finansministeriet har under den tidligere tvist vedrørende samme spørgsmål på området for de tidligere grundskoler anført som argument, at det aldrig havde været aftalt, at en ansat, som bevarede de lange opsigelsesvarsler, "skulle have endnu gunstigere opsigelsesvilkår i forbindelse med overenskomsten". Resultatet af denne tvist blev, at LC valgte ikke at videreføre sagen.

Indholdet af notatet af 24. november 1994, udfaldet af ovennævnte tvist samt sagens oplysninger i øvrigt tyder på, at krav på § 2 a godtgørelse var en for ansatte ved de frie grundskoler ny rettighed, der som udgangspunkt ikke fulgte af de allerede foreliggende ansættelsesgrundlag.

Det kan herefter ikke lægges til grund, at parterne har drøftet, hvad konsekvensen af en fastholdelse af de hidtidige opsigelsesvarsler skulle være i forhold til en allerede bestående ret til § 2 a godtgørelse, hvorved bemærkes, at et sådant ansættelsesvilkår efter det oplyste synes at have været almindeligt forekommende på efterskoleområdet i modsætning til på området for de frie grundskoler.

Retten til § 2 a godtgørelse var en del af overenskomstresultatet, der som nævnt tilstræbte at indføre et fælles ansættelsesgrundlag for alle lærere m.v. Det er fuldt ud foreneligt med dette formål, at en ansat, som efter overgangsreglen har bevaret sine hidtidige opsigelsesvarsler, tillige kan bevare en allerede erhvervet ret til § 2 a godtgørelse svarende til den, som følger af overenskomstens regler. En sådan fortolkning af overenskomstens § 24 er samtidig ikke uforenelig med bestemmelsens ordlyd, som ikke er særlig klar, og den svarer til den forståelse af overenskomstresultatet, som ifølge K's forklaring blev lagt til grund ved udformningen i 1995 af standardansættelsesbrevet for allerede ansatte månedslønnede lærere ved efterskoler m.v., og som også synes afspejlet i den måde, som ansættelsesbrevets pkt. 11 sammenholdt med pkt. 4 er udformet på.

Det lægges som følge af det oven for anførte til grund, at overenskomstresultatets overgangsregel for allerede ansatte må forstås på den måde, at allerede ansatte lærere m.v., som har bevaret deres hidtidige opsigelsesvarsler, herefter ikke kan nyde godt af overenskomstens forbedringer af opsigelsesreglerne, ligesom de mister øvrige gunstige opsigelsesvilkår, som ikke fremgår af overenskomsten. Kravet på § 2 a godtgørelse fremgår imidlertid af overenskomsten, og kravet er ikke udtryk for en forbedring, hvis der også var krav herpå efter det hidtidige ansættelsesgrundlag. Da det herefter ikke kan antages at følge af overgangsreglen, at et allerede bestående krav på § 2 a godtgørelse fortabes, såfremt de hidtidige opsigelsesvarsler er bevaret, tages klagerens subsidiære påstand til følge.

Der afsiges herefter følgende

K E N D E L S E:

Indklagede, Finansministeriet, skal anerkende, at ansatte ved efterskoler, ansat 31. juli 1995 eller før, som i henhold til organisationsaftalens § 28 har bevaret ret til længere opsigelsesvarsel end det, der fremgår af parternes fællesoverenskomst, og som i henhold til de før 31. juli 1995 gældende ansættelsesvilkår var berettiget til fratrædelsesgodtgørelse svarende til den, der fremgår af funktionærlovens § 2 a, er omfattet af bestemmelsen om fratrædelsesgodtgørelse i funktionærlovens § 2 a i medfør af fællesoverenskomstens § 17, stk. 1.

Hver af parterne skal betale egne omkostninger og halvdelen af opmandens honorar.

København, den 28. september 2004

Lene Pagter Kristensen